



Dronning Ingridip Napparsimmavissuani
Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfik
Postboks 1001
3900 Nuuk

20. december 2017

Nal. nr./j.nr.: 2017-928-0025

All. nr./brevnr.: 53025

Sull./sagsbeh.: LARI/jh

INAARUTAASUMIK NALUNAARUSIAQ

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfimmi A1-imi OPCAT tunnngavigalugu misissuineq

1. Aallaqqaasiut

Misissuiartortut Inatsisartut Ombudsmandianneersut Dronning Ingridip Napparsimmavissuata Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfiani A1-imi misissuineq 6. april 2017-imi ingerlappaat. Misissuineq Ombudsmandip OPCAT pillugu isumaqatigiissummut ilassut tunnngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartitsisutut sulineranut ilaatillugu ingerlanneqarpoq, taamaalillunilu naammagittaalliummik tunnngaveqarnani ingerlanneqarluni.

Misissuiartortut tassaapput Ombudsmand Vera Leth, siunnersortit pisortaat Lasse Risager aamma fuldmægtig Henrik Bach. Taakkua saniatigut nakorsaq Karin Verland, DIGNITY – Dansk Institut mod Torturimeersoq, aamma inatsisileritooq Nikolaj Nielsen Institut for Menneskerettighedermeersoq peqataapput.

Misissuinerup ilaa inatsisilerituumit Anders Kallfoedimit Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmeerssumit aamma inatsisilerituumit Tooba Panjsherimit Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfimmeerssumit peqataafigineqarpoq.

Qulequttat misissuinermi oqaloqatigiissutigineqartut ilaannaat nalunaarusiamimi matumani ilanngunneqarput.

Nalunaarusiaq manna Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut tunniunneqarpoq, pissusiviusutigut tunngaviusoq pillugu oqaaseqaatissaqaruni oqaaseqaatiminik saqqummiussisinnaaqqullugu. Dronning Ingridip Napparsimmavissuata oqaaseqaatai e-mailikkut 19. december 2017-imeersukkut tigusakka nalunaarusiamimi ilanngunneqarput.

2. Misissuinermi inatsiseqartitsinikkut tunngavigisaq

Ombudsmandip misissuinerini inatsisikkut tunngavigisaq Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaatigut (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmik taaneqartartussakkut) nr. 7-ikkut, 1. juni 2017-imeersukkut aalajangersarneqarpoq. Inatsit taanna 1. juli 2017-imi a-tortuulerpoq, Ombudsmandilu pillugu inatsit siusinnerusukkut atuuttoq (Inatsisartut inatsisaat nr. 8, 3. december 2009-meersoq) misissuinerup na-laani atuuttoq taarserlugu. Aalajangersakkalli tulliuttuni innersuussutigineqartut inatsisini marlunni taakkunani assigiinnik oqaasertaqarput.

Ombudsmandi Inatsisartunit qinerneqartarpoq, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 1, imm. 1, suliaminilli ingerlatsinermini Inatsisartunut attuumassuteqartuunani, tak. § 6, imm. 1. Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussat kommunillu ataanni pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiit siullit.

Ombudsmandip suliassaa tassaavoq oqartussaasut inuilluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsiseqartitsinernik atuuttunik unioqqutitsisumik iliuuseqarnerisut imaluunniit suliassaminnik ingerlatsinermini allatut iliorlutik kukkussuteqarnermut sumiginnaanermulluunniit pisuussuteqarnerisut nakkutigissallugu, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 19, imm. 1. Ombudsmandi isornartorsiuissinnaavoq, inassuteqaateqarsin-

naalluni suliarlu pillugu paasinninnerminik saqqummiussisinnaalluni, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 20.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq paaqqinniffiit suliffeqarfiilluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut suulluunniit Ombudsmandip misissorsinnaagai. Taamatut misissuinnermut atatillugu – Ombudsmandi pillugu inatsimmi §§-ini 19-imi 20-milu aalajangersarneqartut saniatigut – Ombudsmandip pissutsit paaqqinniffiup oqartussaasulluunniit aaqqissuussaananeranut ingerlanneqarneranullu tunngasut kiisalu pissutsit paaqqinniffimmik oqartussaasumilluunniit atuisut pineqartarnerannut taakkulu pillugit ingerlatanut tunngasut inuppalaartumik misigittartumillu isiginnittaaseq aallaavigalugu naliliiffigisinnaavai, tak. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 16-imi oqaaseqatigiit aappaat.

Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 17-ikkut aalajangersarneqarpoq Ombudsmandip naalliutsitsisarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik pinnittarneq imaluunniit pillaa-sarneq akiorniarlugit Naalagaaffiit Peqatigiit isumaqatigiissutaannut ilassut 18. december 2002-meersoq nammineq piumassuseq tunngavigalugu ilannguffigineqarsinnaasoq tunngavigalugu nuna tamakkerlugu pinaveersaartit-situt suliaasaq isumaqatigiisummut ilassummi aalajangersakkat tunngavigalugit isumagissagaa. Isumaqatigiisummut ilassut taanna tuluttut "The Optional Protocol to the Convention Against Torture and other Cruel, Inhuman or Degrading Treatment or Punishment"-imik taaguuteqarpoq, OPCAT-imik naalisarneqartartoq. Isumaqatigiisummut ilassut OPCAT taanna Udenrigsministereqarfiup nalunaarutaatigut nr. 38-kkut, 27. oktober 2009-meersukkut tamanut saqqummiunneqarpoq.

Isumaqatigiisummut ilassutip OPCAT-ip siunertaa tassaavoq sumiiffinni inuit kiffaanngissusiagaaffigisaanni nunat tamat suliniaqatigiiffiini nunamilu namminerminni oqartussaasut arlaannaannulluunniit attuumassuteqanngitsut akuttunngitsumik misissuiartortarnerinik pilersitsisoqarnissaa, naalliutsitsi-

sarneq allatullu peqqarniingaartumik, inuppalaanngitsumik imaluunniit ni-kanarsaataasumik pinnittarneq pinaveersaartinniarlugu.

3. Misissuinerup piareersarneqarnera ingerlanneqarneralu

Dronning Ingridip Napparsimmavissua misissuissamaarnermik oqarasuaatik-
tikut 16. februar 2017-imi kalerrinneqarpoq, misissuinerlu pillugu paasis-
sutissat amerlanerusut allakkatigut 23. februar 2017-imeersutigut tigullugit.

Dronning Ingridip Napparsimmavissuani immikkoortortaqarfik taanna, nap-
parsimasut sulisullu pillugit paasissutissat misissuineq sioqqullugu tiguakka,
matumani 2014-imi, 2015-imi aamma 2016-imi pinngitsaaliilluni iliuitsinik
nalunaarsuiffiit ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Napparsimasut, sulisut, napparsimasunut siunnersortit napparsimasullu ila-
qutaat misissuineq aamma misissuiartortunik oqaloqateqarnissaminnut pe-
riarfissaqarnerat pillugu allakkatigut siumut ilisimatinneqarput.

Misissuiartortut immikkoortortaqarfimmi nakorsaanerugallartoq aamma
peqqissaasuuneq kiisalu sulisut tallimat, napparsimasut marluk, napparsi-
masunut siunnersorti ataaseq ilaqutaasorlu ataaseq misissuinermi 6. april
2017-imi ingerlanneqartumi oqaloqatigaat.

Tamatuma saniatigut immikkoortortaqarfiup initai, matumani nakorsaataa-
sivik immikkoortortaqarfiullu pinngitsaalilluni aalaakkiisarnermi atortui ilan-
ngullugit eqqarsaatigalugit, misissuiartortunit misissorneqarput/qimerloor-
neqarput. Immikkoortortaqarfiup napparsimasunik qarasaasiakkut nalu-
naarsuiffiani allattukkat tigulaarinikkut toqqarneqartut arlallit misissuiartor-
tunit aammattaaq misissorneqarput.

4. Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfik A1 pillugu a-taatsimut oqaatigisassat

Tarnikut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfik A1 Dronning Ingridip Napparsimmavissuata Nuummiittup immikkoortortaqarfigaa. Misissuinerup na-laani immikkoortortaqarfik napparsimasunut 12-inut inissaqarpoq.

Tarnikkut nappaatilinnik nammineersinnaajunaarsitsineq [kiffaanngissu-siiaaneq, uanga ilanngussara] allatigullu pinngitsaaliissummik iliuuseqarneq pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 24-mi, 3. december 2012-imeersumi (matuma kingornatigut tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmik taaneqartartussami) § 1, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq napparsimmavimmut unitsitsinermut, uninnganermut katsorsaanermullu atatillugu pinngitsaaliissummik iliuuseqarneq – § 1, imm. 2-mi taaneqartut a-taasiakkaat eqqaassanngikkaanni – taamaallaat Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfimmi A1-imi pisinnaasoq.

5. Pingaarnerusutigut naliliineq

Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfik A1 immikkoortortaqarfit-tut pitsaasutut pingaarnerusutigut paasisaqarfigaara, tassanilu pisortaqati-giit sulisullu pinngitsaaliinermik napparsimasunut atuineq sapinngisamik an-nertunerpaamik killilersimaarniarpaat napparsimasullu inuppalaanngitsumik imaluunniit nikanarsaataasumik inissisimalernissaat pinaveersimatinniarlu-gu.

Pissutsit arlallit misissuinermut atatillugu paasisama oqaaseqaateqarnissan-nut pissutissaqalersippaanga. Taakku immikkoortuni 6-mit 10-mut allaase-rineqarput.

6. Immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi illutami avatangiisit tujorminartut

Ombudsmandip Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfimmik A1-imik siullermeerluni misissuina 21. marts 2012-imi ingerlanneqartoq pillugu nalunaarusiami kaammattuutit misissuiartortunit aallaqqaasiutitut sammineqarput. Nalunaarusiaq taanna Ombudsmandip 2012-imi ukiumoortumik nalunaarutaani immikkoortumi 8.1-imi ilanngunneqarpoq. Nalunaarusiami imm. 14-imi ilaatigut makku Ombudsmandip kaammattuutigai:

"Kaammattuutigaara – nakorsat sulineranni taamaattussaataasut ataqqillugit, matumani inip atorneqarfia ilanngullugu eqqarsaatigalugu – [immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi] ineeqqat ataasiuttarissat aaqqissuunneqarnermikkut pisatsersugaanermikkullu pitsanngorsarneqarnissaat pilertornerpaamik suliniutigineqassasoq. Tamatumani kaammattuutigaara inilluunniit qalipaatinik "qiimanarnerusunik" qalipanneqarnissaat, naleqquttunik assiliaalersorneqarnissaat qaammaqqutillu iluarnerunissaat isumaliutersuutigineqassasoq.

Aamma kaammattuutigaara immikkoortumi matoqqasumi ataatsimoorluni isersimaartarfiup nikallunganartutut tujorminartutullu isigisama pequsersorneqarnerata avatangiisaasalu pitsaanerulersinneqarnissaasa suliniutigineqarnissaat isumaliutersuutigineqassasoq."

Immikkoortortaqarfimmi pisortaqatigiit 6. april 2017-imi misissuinermi oqaatigaat illutami avatangiisit ukiut tallimat tamatuma siornatigut misissuinerup kingornatigut allanngortinneqangaarsimangitsut. Pisortaqatigiit erseqqinnerusumik nassuiaatitut oqaatigaat tarnikkut napparsimasunut nutaamik illutaliorniassaq piffissami sivisunerusumi pilersaarutigineqarsimasoq, taamaattumillu illutami pioreersumi avatangiisit pitsanngorsarnerannut aningaasanik atuinissaq tunuarsimaarfigineqarsimasoq.

Immikkoortortaqarfiup initai misissuiartortut misissuinermi oqaatigineqartutut misissorpaat, matumani init ataatsimoortarfiit ineeqqallu ataasiuttarissat ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Isumaqarpunga immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi ineeqqat ataasiuttarissat inillu ataatsimoortarfiit suli tujorminartutut isikkoqartut.

Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortorta qarfiup A1-ip e-mailikkut 19. december 2017-imeersukkut makku ilassutitut paasissutissiissutigai:

“Ombudsmandip 2012-imi misissuinerani illutatigut sinaakkutit pillugit kaammattuutigineqartut eqqarsaatigalugit Peqqissutsimut Qullersaqarfik ikioqqulluta qinnuigaarput, tassami Tarnikkut Napparsimasunik Suliassa qarfimmi massakut pisortaqatigiisut 2012-imi tarnikkut napparsimasunik katsorsaannermi pissutsinik ilisimasaqanngimmata.

Peqqissutsimut Qullersaqarfiup oqaatigaa Ombudsmandip Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortorta qarfimmi A1-imi 2012-imi misissuinerata kingornatigut suliniutit makku aallartinneqarsimasut:

- Matunik nutaajunerusunik ikkussuineq, immikkoortorta qarfiup matoqqasup annertusi-neqarnissaa siunertaralugu.
- Immikkoortorta qarfiup matoqqasup ilaani qulaani taaneqartunut uiggiullugu qalipaaso-qarpoq.
- Uffarfinnik pingasunik iluarsaassineq, taakkunanngalu ataaseq suli utaqqimaarneqarluni.

Iluarisimaarinnineq suliffimmilu avatangiisit pitsanngorsarniarlugit kiisalu uninngasut avatangiisaat angerlarsimaffippallaarnerusunngortinniarlugit pequtit makku pisiarineqarsimapput:

- Tarnikkut napparsimasut siniffii Agitek-imik taaguutillit aqqanillit, katillugit 500.000 kr.-nik akeqartut
- Issiavissuit marluk
- Poorsuarnit issiaviliat marluk, tarnikkut nappaatilinnut immikkut ineriartortitat
- Nerriviup issiavii 12-it

Suliniutit pisiallu taakkua saniatigut immikkoortorta qarfiup parnaarsaataasa Saltonik taaneqartartunik taarsersorneqarnissaat pilersaarusiorneqarsimavoq, taamaaliornikkut sulinisunik isumannaallisaaneq pitsaanerulersinnaaqqullugu.

Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortorta qarfiup iluata ilaasa qalipaanikkut 2018-imi iluarsaanneqarnissaat aammattaaq pilersaarutigineqarpoq.

Immikkoortorta qarfik ukiuni 3-4-ni atuutissasoq naatsorsuutigineqarpoq, tamatumalu kingornatigut tarnikkut napparsimasunut immikkoortorta qarfik nutaaq atorfeqalissaaq. Pilersaarusiorneq 2018-imi januarimi aallartinneqassaaq.” (Atorfeqarfimmi nutsigaa-voq)

Dronning Ingridip Napparsimmavissuata 2012-imi misissuinerup kingornatigut kaammattuutigisannik taamaallaat killilimmik malinnissimanagera isorisarisaqartutut isigaara.

Kaammattuutigeqqippara – nakorsat sulineranni taamaattussaataasut ataqqillugit, matumani inip atornerqarfia ilanngullugu eqqarsaatigalugu – immikkoortortaqarfimmi matoqqasumi ineeqqat ataasiuttarissat aqqissuunneqarnermikkut pisatsersugaanermikkullu pitsanngorsarneqarnissaat pilertornerpaamik suliniutigineqassasoq, inilluunniit qalipaatinik "qiimanarnerusunik" qalipanneqarnissaat, naleqquttunik assilialersorneqarnissaat qaammaq-qutillu iluarnerunissaat isumaliutersuutigineqassasoq.

Taamatuttaaq kaammattuutigeqqippara immikkoortumi matoqqasumi ataasimoorluni isersimaartarfiup pequsersorneqarnerata avatangiisaasalu pitsaanerulersinneqarnissaasa suliniutigineqarnissaat isumaliutersuutigineqassasoq.

7. Peqqinnissaqarfiup nunap immikkoortuini immikkoortortaqarfiini pinngitsaaliilluni unitsitsinermit atortunik nakkutilliinnginneq

"Dronning Ingridip Napparsimmavissuata Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik/Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqarfik suleqatigalugit [...] peqqinnissaqarfiup immikkoortuini immikkoortortaqarfiini pinngitsaaliinikkut atortut il.il. nakorsat sulineranni atuuttunik eqqortitsisuunersut nakkutilliinerup aallartinneqarnissaa suliniutigissagai" Ombudsmandip 2012-imi misissuineq pillugu nalunaarusiami qulaani eqqaaneqartumi imm. 6-imi ilaatigut kaammattuutigaa.

Pisortaqatigiit 6. april 2017-imi misissuinermit nassuiaatitut oqaatigaat peqqinnissaqarfiup nunap immikkoortuini immikkoortortaqarfiini pinngitsaaliilluni unitsitsinermit atortut il.il. Dronning Ingridip Napparsimmavissuata nakkutigisarinnikkai. Peqqinnissaqarfiup nunap immikkoortuini immikkoortortaqarfii ataasiakkaat tarnikkut nappaatit pillugit siunnersortimit Dronning Ingridip Napparsimmavissuaneersumit ukiumut ataasiarlutik orninneqartar-

put. Pisortaqatigiit oqaatigaat siunnersorti siunissami peqquneqarsinnaasoq pinngitsaaliilluni unitsitsinermi atortut taakku aamma nakkutigeqqullugit.

Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqaarfiup A1-ip e-maillikkut 19. december 2017-imeersukkut oqaatigaa peqqinnissaqaarfiup nunap immikkoortuini immikkoortortaqaarfiini pinngitsaaliilluni unitsitsinermi atortunik nakkutilliinerup Tarnikkut Napparsimasunut Suliassaqaarfiup siunnersortaanit aamma distriktini taarnikkut napparsimasunik katsorsaanermi angerlarsimaffinni peqqissaasunit/inunnit pingaaruteqartutut inissisimasunit siunissami isumagineqarnissaa siunertaasoq.

Dronning Ingridip Napparsimmavissuata 2012-imi misissuinerup kingornatigut kaammattuutigisannik qulaani taaneqartumik malinnissimannginnera isorisarisaqartutut isigaara.

Kaammattuutigeqqippara Dronning Ingridip Napparsimmavissuata – imaassinnaavoq Peqqissutsimut Naalakkersuisoqaarfik/Peqqissutsimik Pinaveersaartitsinermillu Aqutsisoqaarfik suleqatigalugit - peqqinnissaqaarfiup nunap immikkoortuini immikkoortortaqaarfinni pinngitsaaliinikkut atortut il.il. nakorsat sulineranni atuuttunik eqqortitsisuunersut nakkutilliinerup aallartinneqarnissaa suliniutigissagai.

8. Napparsimasut namminneq piumassusertik tunngavigalugu uninngasut aneernissamut periarfissaat

Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqaarfimmi A1-imi torersuunissaq pillugu malittarisassat assilinerat misissuineq sioqqullugu tiguara. Torersuunissaq pillugu malittarisassani quppernermi 3-mi ilaatigut makku oqaatigineqarput:

“Imigassaq ikiaroorartullu inerteqqutaagaluartut immikkoortortaqaarfimmi aneernermitluunniit atorineqarpata tamanna aneersinnaaneq eqqarsaatigalugu killilersuinermik kiisalu katsorsaanerup kinguaattoortinneqarneranik kinguneqarsinnaavoq.

[...]

Uninnganerup nalaani immikkoortorta qarfiimmit aneernissamut aallaavittut periarfissaqar-tussaavoq, aneernerilli tamarmik inummut attaveqaataasartumut isumaqatigiissutigine-qartassapput. Aneersinnaaneq pisut ilaanni nakorsamit killilersorneqarsinnaavoq." (Ato-
fe qarfiimmi nutsigaavoq)

Pisortaqatigiit misissuinermi nassuiaatitut oqaatigaat napparsimasut nam-minneq piumassusertik tunngavigalugu uninngasut immikkoortorta qarfik sukkulluunniit qimassinnaagaat, kiffaanngissusiiaanerlu taamaallaat pisin-naasoq tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi malittari-sassat tunngavigalugit.

Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortorta qarfiup e-mailikkut 19. decem-ber 2017-imeersukkut ilassutitut oqaatigaa torersuunissaq pillugu malittari-sassat 2014 sioqqullugu suliarineqarsimasut, torersuunissarlu pillugu malit-tarisassat oqaasertalersugaanerisa napparsimasut nammineq piumassuser-tik tunngavigalugu uninngasut immikkoortorta qarfiimmik sukkulluunniit qi-matsisinnaanerannik nalornissutiginnilersitsinnaanerat Tarnikkut Napparsi-masunut Suliassa qarfiup 2016-imi eqqumaffigisimanngikkaa.

Napparsimasut nammineq piumassusertik tunngavigalugu uninngasut ta-manna kissaatigunikku immikkoortorta qarfiimmik sukkulluunniit qimatsi-sinnaanerminnik nalornissutiginninnginnissaat pingaartutut isigaara.

Taamaattumik napparsimasut namminneq piumassusertik tunngavigalugu uninngasut aneersinnaanermik killilersorneqarnissaanut periarfissaqartoq torersuunissaq pillugu malittarisassani immikkoortukkut taaneqartukkut isu-maqalersinneqarsinnaanerat pitsaanngitsutut isigaara.

Inassuteqaatigaara Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortorta qarfiup A1-ip torersuunissaq pillugu malittarisassani immikkoortut marluk taakkua o-qaasertaat allanngortissagai.

9. Pinngitsaaliinikkut iliutsinik nalunaarsuineq

9.1 Tunuliaqutaa

Tarnikkut Napparsimasumut Immikkoortorta qarfik A1 napparsimasumut pinngitsaaliinikkut iliuseqarpat iliuserisaq pillugu paasissutissat arlallit pinngitsaaliinermik iliutsinik nalunaarsuiffinnik taaneqartartunut aamma napparsimasoq pillugu allattuiffimmut (patientjournalimut) allanneqassapput.

Pinngitsaaliinikkut iliutsinik nalunaarsuiffiit pillugit malittarisassat erseqqinnerusut tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi §§-tigut 30-kkut aamma 31-kkut kiisalu peqqinnissaqarfiup immikkoortuini pinngitsaaliissummik iliuseqarnernik nalunaarsuiffiit nalunaarsukkallu, pinngitsaaliilluni iliutsinik nalunaarsuineq nalunaarutiginninnerlu, kiisalu uninngavimmit angerlartitaanermut atatillugu isumaqatigiissusiorneq ataqatigiissaakkannillu pilersaarusionerq pillugit Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni (matuma kingornatigut pinngitsaaliilluni iliutsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummik taaneqartartussami) nr. 18-imi, 2. december 2013-imeersumi §§-tigut 1-imit 12-mut aalajangersarneqarput.

Tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsit piareersarlugu suliani (inatsisissatut siunnersuut 2012-imeersoq pillugu oqaaseqaatini imm. 2.10.3-mi) ilaatigut oqaatigineqarpoq paasissutissanik pinngitsaaliilluni iliutsinik nalunaarsuiffimmi nalunaarsuineq pisariaqartoq, napparsimasut ataasiakkaat inatsiseqartitsinikkut innarlitsaalineqarnerat eqqarsaatigalugu, soorlu naammagittaalliutinik suliarinninnermut atatillugu.

2014-imi, 2015-imi 2016-imilu pinngitsaaliilluni iliutsinik nalunaarsuiffiit Tarnikut Napparsimasunut Immikkoortorta qarfimmit A1-imit tigusakka misissuineq sioqqullugu misissorpakka.

Pisuni ataasiakkaani pinngitsaaliinikkut iliutsinik atuinerit pissutissaqarsimanersut pinngitsaaliilluni iliutsinik nalunaarsuiffinni paasissutissanit taku-

sinnaanngilara. Taamaattumik pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffinnik misissuininni pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffinnik immersuisarneq pillugu malittarisassat malinneqarsimanersut pingaarnerutillugu misissorpara.

Pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffiit immikkoortorta qarfiup pisortaqatigiivnut misissuinermi oqaloqatiginnissutigaakka. Immikkoortorta qarfiup napparsimasunik nalunaarsuiffiani (patientjournalssystemiani) allattuiffiit quppernerit arlallit pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffiit taakkununga atasut misissornissaat siunertaralugu piumasakka aammattaaq uannut tunniunneqarput.

Pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffiit misissoreerlugit Tarnikkullu Napparsimasunut Immikkoortorta qarfimmi A1-imi pisortaqatigiit oqaloqatigeerlugit pingaarnerusutigut paasisara unaavoq pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffiit immikkoortorta qarfiup peqqissaartumik unneqqarissumillu immersortarai.

Pissutsilli arlallit oqaaseqaateqarnissannut pissutissaqalersitsisut paasivakka. Taakku tulliuttuni imm. 9.2-mit 9.4-mut allaaserineqarput.

9.2. Kiffaanngissusiianeq

9.2.1. Pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi § 2, nr. 4-6-ikkut aalajangersarneqarpoq pinngitsaaliilluni unitsitsinermi pinngitsaaliillunilu tigumminninnermi/uninngatitsinermi paasissutissat makku pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffimmi allattoqarneqassasut:

“4) Nakorsap nammineersinnaajunnaarsitsinermi [kiffaanngissusiiaanermi, uanga ilanngussara] akisussaasuusup aqqa.

5) Nammineersinnaajunnaarsitaanerup [kiffaanngissusiiaanerup, uanga ilanngussara] kingorna ullut pingasut, qulit, 20-t, 30-llu qaangiunnerini, nammineersinnaajunnaarsitaanerlu [kiffaanngissusiiaanerlu, uanga ilanngussara] atuutsillugu, tamatuma kingorna minnerpaamik sap. ak. sisamakkaarlugit naliliivigineqarnerata kingunera.

6) Nakorsaanerup naliliisup aqqa.”

Pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffinnik misissuininni paasivara paasisutissat taakku pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffinni tamangajalluinarni amigaataasut.

Tamatumunngali peqatigitillugu maluginiarpara immersugassaq Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortorta qarfiup A1-ip kiffaanngissusiiaanermi pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuinermi misissuinerup nalaani atugaa (Tvangsprotokol – Skema 1) pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi piumasaqaatit eqqortinnagit ilusilerneqarsimasoq.

Taamaalilluni immersugassaq taanna "Naliliinerup/misiliinerup ullua"-nik aamma "Nakorsaanerup isummerfiata ullua"-nik immersugassartaqarpoq, paasisutissanilli pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi § 2, nr. 4-mit 6-imut taaneqartunik immersuiffissaliisoqarsimanani. Immersugassaq taanna taamani Peqqissutsimut Attaveqatigiinnermullu Naalakkersuisoqarfiusumit (massakkut Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmit) suliarineqarsimasoq takuneqarsinnaavoq.

Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortorta qarfiup e-mailikkut 19. december 2017-imeersukkut oqaatigaa pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuinermi immersugassat allanngortinniarlugit Immikkoortorta qarfiup Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfimmi inatsisileritooq suleqatigilersimagaa, taamaalilluni nakorsaanerup aqqa immersugassami ilanngunneqarsinnaalerniassamat.

Paasisutissiissutigineqartoq tusaatissatut tiguara.

9.2.2. Tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi § 31, imm. 2-mi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aalajangersarneqarpoq kiffaanngissusiiaanerup naliliiviginissaanut atatillugu ullut pingasut, qulit, 20-t 30-llu qaangiunneri tamaasa tamatumalu kingornatigut akuttunerpaamik saapatit akunnerisa sisamat qaangiunneranni, kiffaanngissusiiaaneq attuukallartillugu, piumasaqaatit eqqortinneqarnerat Tarnikkut Napparsimasunut

Immikkoortorta qarfirmi A1-imi nakorsaanerup nakkutigisassarigaa. Naliliinermut tassunga inerniliunneqartoq pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi allanneqassaaq, tak. tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi § 31, imm. 2-mi oqaaseqatigiit aappaat aamma pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi § 2, imm. 5.

Pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffinnik misissuininni paasivara pisuni ataasiakkaani kiffaanngissusii aanermut piunasaqaatit sulii eqqortinneqarsimanerannik piffissaagallartillugu naliliisoqartarsimanngitsoq.

Taamaalilluni pisumi ataatsimi naliliineq ullut qulit, 20-t 30-llu qaangiunneranni pinnani ullut aqqanillit, 21-t 31-llu qaangiunneranni pisarsimavoq. Napparsimasoq pillugu allattuiffimmi pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmut tassunga atasumi nakorsaq allassimavoq napparsimasoq "ippas-saq naliliiffigeqqinneqartussaasimagaluartoq" aamma pinngitsaaliilluni iliuu-sissaq "pisimanngimmat atorunnaarsinneqarpoq". Pisut pingajuanni naliliineq ullut 30 qaangiunneranni pinnani 31-it qaangiunneranni pisimavoq.

Inassuteqaatigaara siunissami naliliinerit pisuni tamani piffissaq eqqorlugu pisarnissaat Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortorta qarfiup A1-ip qulakkiissagaa.

9.3. Pinngitsaaliissummik katsorsaaneq

Pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi § 4, nr. 4-kkut aamma 5-ikkut aalajangersarneqarpoq pinngitsaaliissummik katsorsaaneq pinngitsaaliissummik katsorsaanerumi nakorsaanerup taamaaliortoqarnissaanik aalajangiisup aamma nakorsap najuuttup aqqi pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmut allanneqartassasut.

Pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffinnik misissuininni pisumi ataatsimi napparsimasoq tarnikkut nappaammut nakorsaammik kappillugu arlaleriarluni pinngitsaaliissummik nakorsaasernerneqartarsimasoq paasivara. Nakorsaanerup taamaaliornissamik aalajangiisup aqqa pinngitsaaliilluni iliuutsinik na-

lunaarsuiffimmi allanneqarsimangilaq, taamatuttaarlu pinngitsaaliissummik taamatut siullermik nakorsaasiinermi nakorsap najuuttup aqqa allanneqarsimanani. Pinngitsaaliillunili iliuitsinik nalunaarsuiffimmi tassani pinngitsaaliissummik nakorsaasiinerni tulluuttuni marlunni nakorsap najuuttup aqqa atit aallaqqaataat nalunaarlugit allanneqartarsimavoq. Pisumi siullermi napparsimasoq pillugu allattuiffiup (journalnotatip) naqitanngortinneqarnera misissuinermi piuvavara, paasitinneqarlungalit napparsimasoq pillugu allattuiffimmi paasissutissamik taamaattumik ilanngussisoqarsimangitsoq.

Napparsimasup nakorsaq taamaaliornissamik aalajangiisoq nakorsarluunniit najuuttoq pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffimmi napparsimasorluunniit pillugu allattuiffimmi paasissutissiissutiginaqit pinngitsaaliissummik nakorsaasersorneqarsimanera isorisariaqartutut isigaara.

Inassuteqaatigaara siunissami pinngitsaaliissummik katsorsaanerni tamani nakorsaanerup taamaaliornissamik aalajangiisup nakorsallu najuuttup aqqa pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffimmi aamma napparsimasoq pillugu allattuiffimmi allanneqartarnissaat Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqrifiup A1-ip qulakkiissagaa.

9.4. Pinngitsaaliissummik aalaakkiineq

9.4.1. Napparsimasumik pinngitsaaliissummik aalaakkiinermi "sulisut akuusut aqqa" pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffimmi allanneqassapput. Tamanna pinngitsaalilluni iliuitsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi § 6, imm. 6-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Pinngitsaaliilluni iliuitsinik nalunaarsuiffiit misissorneqarnerini takuneqarsinnaalerpoq sulisut akuusut aqqa pisut ilarpassuini atit aallaqqaataannaat nalunaarlugit allanneqartarsimasut. Oqaasertaliussani aternik taasinanni "portører" imaluunniit "2 portører" atukulaneqartorujussuupput. Pisuni marlunni sulisut akuusut aqqa taaneqarsimangilluinnarput.

Inassuteqaatigaara pinngitsaaliisummik aalaakkiinermi sulisut akuusut, matumani portørit ilanngullugit eqqarsaatigalugit, siuliaqutaasa naggataasalu pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi allanneqartarnissaat Tarnik-kut Napparsimasunut Immikkoortortaqrifiup A1-ip qulakkiissagaa.

9.4.2. Pinngitsaaliisummik aalaakkiineq atuukkallartillugu pinngitsaaliisummik aalaakkiineq atuinnaarneqassanersoq pillugu apeqqut pissutsit apeqqutaatillugit akulikitsumik, akuttunerpaamilli ullup unnualu ataatsip ingerlanerani ataasiarluni, nakorsamit nutaamik naliliivigineqartassaaq. Tamanna tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi § 31, imm. 5-ik-kut aalajangersarneqarpoq.

Pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi § 6, nr. 7-ikkut aalajangersarneqarpoq piffissaq nakorsap nutaamik naliliiffigisaa pinngitsaaliiluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi allanneqartassasoq.

Pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffinnik misissuininni paasivara pingasoriarluni pinngitsaaliisummik aalaakkiisoqarsimasoq, pinngitsaaliillunilu iliuutsinik nalunaarsuiffimmi takuneqarsinnaalluni nakorsaq ullup unnuallu ataatsip ingerlanerani ikinnerpaamik ataasiarluni nutaamik naliliisarsimanngitsoq.

Napparsimasut pillugit allattuiffiit (journalnotatit) quppernerisa pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffinnut pineqartunut atasut naqitanngortinneqarneri misissuinermi piumavakka. Suliat ilaanni marlunni napparsimasut pillugit allattuiffinni takuneqarsinnaavoq nakorsaq ullup unnuallu ataatsip ingerlanerani ikinnerpaamik ataasiarluni piumasarineqartutut nutaamik naliliisarsimasoq. Kukkuneq unaaginnarpoq paasissutissat taakku pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi taamatuttaaq allanneqartarsimannginnerat.

Suliat pingajuat napparsimasup qiteruserlugu singernequserlugulu aalaakkerneqarneranut tunngasuuvoq. Pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi allassimavoq aalaakkiinerup aallartinneqarnerata kingornatigut tulleriin-

neri malillugit ullup ataatsip aamma pingasut qaangiunnerani nakorsaq nutaamik naliliisarsimasoq, aalaakkiinerulli aallartinneqarnerata kingornatigut ullut marluk qaangiunneranni nakorsaq nutaamik naliliisimansoq pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi paasissutissiissutigineqarsimanani. Napparsimasoq pillugu allattuiffiit tigusakka tamanna pillugu paasissutissamik aamma imaqanngillat.

Aalaakkiinerup aallartinneqarnerata kingornatigut ullut marluk qaangiunneranni nakorsaq aamma nutaamik ilumut naliliisimannginnersoq pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi aamma napparsimasoq pillugu allattuiffinni paasissutissat tunngavigalugit qularnaatsumik takusinnaangilara. Taamaalillunga naliliinerup ilumut pisimasinnaanera - tamannali pillugu allattuisoqanngiinnarsimasinnaanera - mattussinnaangilara.

Inassuteqaatigaara pisuni tamani napparsimasunik pinngitsaaliissummik aalaakkiinernik nakorsap ullup unnuallu ingerlaneranni ikinnerpaamik ataasiarluni nutaamik naliliisarnissaa aamma tamanna pillugu paasissutissat pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi pisuni tamani siunissami allanneqartarnissaat Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqrifiup A1-ip qulakkiissagaa.

9.4.3. Pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffiit pillugit nalunaarummi § 6, nr. 4-kkut aalajangersarneqarpoq piffissaq pinngitsaaliissummik aalaakkiinerup aallartiffia taamaatiffialu pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi allanneqartassasut.

Pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffinnik misissuininni paasivara piffissaq pinngitsaaliissummik aalaakkiinerup taamaatiffia pinngitsaaliilluni iliuutsinik nalunaarsuiffimmi pisuni sisamami allanneqartarsimanngitsoq. Tamatumani saniatigut pisumi ataatsimi paasivara ulloq allanneqarsimasoq, nalunaquttalli qassinngornera allanneqarsimanani.

Inassuteqaatigaara piffissap pinngitsaaliissummik aalaakkiinerup taamaatiffiata siunissami pisuni tamani pinngitsaaliilluni iliuutsinik allattuiffimmi al-

lanneqartarnissaa Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqrifiup A1-ip qulakkiissagaa.

10. Nakorsaanerup pisinnaatitaaneraniq allamut isumagisassanngortitsineq

Tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi erseqqissumik aalajangersarneqarpoq aalajangiinerit aalajangersimasut "Dronning Ingridip Napparsimmavissuani tarnikkut napparsimasunut immikkoortortaqrifimmi nakorsaanermit aalajangerneqartassasut", aalajangiinerilli allat "nakorsamit" imaluunniit "paaqqinniffiup sulisuinit nammineerluni" aalajangerneqartassasut.

Tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi § 8, imm. 2-kkut aalajangersarneqarpoq nakorsaaneq tassaasoq pinngitsaalilluni unitsitsinerimi piumasagaataasut ilumut eqqortinneqarsimanersut aalajangiisusaaq, taamatuttaarlu tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi § 20, imm. 2-kkut aalajangersarneqarluni nakorsaaneq tassaasoq napparsimasumik pinngitsaaliilluni aalaakkiinerimi paffequtit aamma/imaluunniit siqnernequtit kiisalu aqqatit atorineqassanersut aalajangiisusaaq.

Nalunaarutikkulli aalajangersaasoqarpoq tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi § 8, imm. 2 tunngavigalugu aalajangiinerit aamma § 20, imm. 2 tunngavigalugu aalajangernerit nakorsaanerup peqannginnerani nakorsamit allamut isumagineqarsinnaasut, pisunilu taamaattuni aalajangiineq aalajangernerluunniit nakorsaanerup kingusinnerusukkut pilertornerpaamik isummerfigisassagaa. Aalajangersakkat taakku Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 17-imi, 2. december 2013-imeersumi § 13, imm. 1-imi oqaaseqatigiit aappaannit pingajuannillu aamma Namminersorlutik Oqartussat nalunaarutaanni nr. 20-mi, 2. december 2013-imeersumi 18, imm. 5-imi oqaaseqatigiit aappaannit pingajuannillu erserput.

Tarnikkut napparsimasunik katsorsaaneq pillugu inatsimmi § 8, imm. 2 aamma § 20, imm. 2 aalajangiineq aalajangernerluunniit nakorsaanermit

kingusinnerusukkut isummerfigineqaannarsinnaappat nakorsaanerup peqannginnerani nakorsap aalajangiisinnaanerata aalajangersinnaanerataluunniit nalunaarummi aalajangersakkakut aalajangersarneqarnissaanut akornutissaqarnersoq apeqqut Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut saqqummiuppara.

Apeqqut taanna nalunaarusiami matumani eqqaaqqinneqassanngilaq.

11. Malitseqartitsineq

Dronning Ingridip Napparsimmavissua qinnuigaara nalunaarusiaq manna napparsimasunut Tarnikkut Napparsimasunut Immikkoortortaqarfimmi A1-mi uninngasunut, siunnersortinut sulisunullu paasissutissiissutigeqqullugu.

Dronning Ingridip Napparsimmavissua qinnuigaara nalunaarusiami matumani imm. 6-9-mi oqaatigisama napparsimmavissuaq qanoq iliuuseqarnissaanut pissutissaqalersinneraat paasissutissiissutigeqqullugu. Napparsimmavissuaq qinnuigaara paasissutissat Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfik aqqutigalugu uannut nassiuteqqullugit, taamaalilluni Naalackersuisoqarfik napparsimmavissuup oqaatigisai pillugit oqaaseqaateqarnissaminut periarfissaqarsinnaaqqullugu.

Nalunaarusiap matuma assilinerá Peqqissutsimut Naalackersuisoqarfimmut, Nakorsaaneqarfimmut aamma "Folketingets § 71-tilsyn"-imut ilisimatitsissutitut nassiuppara.

Nalunaarusiaq manna 2017-imi ukiumoortumik nalunaarutinni ilanngunneqarumaarpoq.

Inuulluaqqusillunga


Vera Leth